

SOBOTA 25 MAJA 1923

Białostockie

szczególny

GAZETA 10. DZIEŃ Dobry! BIAŁOSTOCKA

DZIENNIK ILUSTROWANY

Nowe pogłoski o zmianach w rządzie

Długa narada Marszałka Piłsudskiego z Prezydentem

- Marszałek Piłsudski przybył wczoraj o godz. 12.30 na Zamk.

- Rozmowa P. Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego trwała czas dłuższy.

W Prezidium Rady Ministrów premier Sławek konferował kolejno z trzema ministrami, a mianowicie min: Jantą - Połczyńskim, Kühnem i Michałowskim.

Według wrażeń kół politycznych, dobrze poinformowanych, zapas powinny w najbliższym czasie decyzje w dwu zasadniczych sprawach, a mianowicie w sprawie ewentualnej sesji nadzwyczajnej w dniu czerwca oraz w sprawie ewentualnej rekonstrukcji gabinetu.

Gdyby sesja sejmowa została oczywiście zwołana — co jest jednak mało prawdopodobne — wszelkie zmiany i rekonstrukcje w gabinecie można uważać zgory za wykluczone.

Gdyby jednak termin sesji nadzwyczajnej został przesunięty do września, co definitywnie ma być ustalone na posiedzeniu Rady Mi-

nistrów, możliwe jest według ogólnych pogłosek pewna rekonstrukcja gabinetu. Pogłoski te lansowane przez organizacje konserwatystów,

reprezentowanych w klubie Bezpartyjnego Bloku, oparte są na znanych kilkakrotnie wyrażanych życzeniach premiera Sławka powrotu do pracy w Bloku w charak-

terze jego prezesa.

Pogłoski te wymieniają jako następcę premiera Sławka ministra Aleksandra Prystora, który rzeczywiście brał udział w kilku ostatnich konferencjach premiera Sławka z innymi ministrami.

Według mierodaiłnych źródeł wszystkie te pogłoski o zmianach leżą

tylko w sferze możliwości i nie są oparte na żadnych decyzjach, któreby już zapadły. Możliwe, że wczorajsze rozmowy i konferencje decyzje te przyspieszą i skrytakują.

Według pogłosek z tych samych źródeł Marszałek Piłsudski podobno nie życzy sobie obecnie żadnej rekonstrukcji gabinetu, ani też zmiany na stanowisku jego szefa.

Wielki sukces polskiej pożyczki kolejowej Pierwsza transza — 400 mil. fr.— już pokryta

Dowiadujemy się, że aż do końca tego terminu pokrycia emisji pierwszej transzy pożyczki na budowę linii kolejowej Górnego Śląska — Bałtyku, zastrzeżony przez banki francuskie jeszcze nie upływał, to jednak już dziś cała emisja obligacji Towarzystwa Francusko-Polskiego została pokryta.

Jest to duży sukces polskiej pożyczki na francuskim rynku finan-

wym, tem większe. Jeśli się zważy, że jest to pierwszy papier procentowy polski, z którym ma do czynienia rynek francuski.

Nienotowanym w historii finansów francuskich jest fakt, że rząd francuski dopuścił do subskrypcji nietylkó banki, lecz również francuskie kasy skarbowe. Pierwsza transza pożyczki kolejowej wynosi 400 milionów franków francuskich.

10.000 szoferów bez pracy z powodu opłat na fundusz drogowy

Związek właścicieli dorożek samochodowych przygotowuje wymówienie dla wszystkich kierowców taksówek. Kierowcom takich jest w samej tylko Warszawie około 1.500, resztę zaś szoferów stanowią sami właściciele dorożek samochodowych.

Wymówienie to nastąpi 1 czerw-

ca, na dwa tygodnie naprzód, albo wtem 15 czerwca upływa termin wpłacenia pierwszej raty z tytułu państwowego funduszu drogowego, której zainteresowanie nie sa w stanie wpłacić do kas skarbowej w żadnej wysokości.

W całej Polsce wymówienia do stanie około 10.000 ludzi.

Wicher zabił dwóch pielgrzymów a trzeci zwarzował z prerażenia

TOULON, 22.5. — Dwaj robotnicy portowi, odbywający pielgrzymkę do starożytnej kaplicy Notre Dame de Bonnegarde, znajdującej się na cyplu Cap Sicie, w chwili gdy znajdowali się na terasie, wzniestonym na nadmorskiej skale,

porwani zostali przez wicher i spadli z wysokości 300 metrów. Jeden z towarzyszących ofiarom wypadku robotnik, pod wrażeniem katastrofy, dostął pomieszania zmysłów.

Atak policji na strajkujących robotników 20 zabitych i 200 rannych

KAIR, 22.5. — 4.000 robotników warsztatów kolejowych w Kairze ogłosili strajk, do którego przyłączyły się 3.000 robotników arsenaku. Robotnicy zamknęli się i zaczęli

sie bronić żelaznymi sztabami przed policją, która chciała opanować zjete lokale. Policja użyła broni, przyczem około 20 osób zostało zabitych, a zgórą 200 rannych.

Porażka po zaciętej walce tenisistów polskich w Danii

Drugi dzień rozgrywek tenisowych o puchar Davisa, rozgrywanych w Kopenhadze pomiędzy reprezentacjami Polski i Danii, przyniósł nam porażkę, w

grze podwójnej. W meczu tym polska para Tłoczyński — Jerzy Stolarow po niezwykle zaciętej walce, przegrali w stosunku 4:6, 9:7, 6:3, 3:6, 6:4.

Katastrofa motocyklowa pod Warszawą Kierowca i pasażer ciężko ranni

Na szosie lubelskiej, za Wawrem, wydarzyła się katastrofa motocyklowa.

Z Warszawy jechał na kupionej przed kilku dniami maszynie Jakób Haak, mieszkańców domu przy ul. Wielkiej 15.

P. Haak nie miał prawa jazdy — a jednak wziął pasażera, studenta Jana Łokietka (Putawska 113).

Za Wawrem, w czasie mijania wozu, motocykl przewrócił się. Obaj jadący sa ciężko ranni.

Olbrzymi pożar lasów państwowych

BYDGOSZCZ, 22.5. — Olbrzymi pożar wybuchł wczoraj w lesie państwowym pod Tucholą. Państwem ognia padło 28 hektarów 50-letniego lasu.

Bocheński biegi rekordy

BRUKSELA, 22.5. — Mistrz polski w pływaniu na kitku dysansach, Kazimierz Bocheński, pobił rekord polski w stylu dowolnym na 300 mtr., należący do Kota. Nowy rekord wynosi 3:58.6.

Wybuch benzolu raniał 15 osób

LEODJUM, 22.5. — W Sereing (Belgia) w zakładach dla rektyfikacji benzolu nastąpił wybuch. 15 osób odniosło rany. Straty sa bardzo znacznne.

Katastrofalny pożar 6-piętrowego młyna

TOKIO, 22.5. — W Jokohamie wskutek eksplozji w wielkim nabyte parowym powstał pożar, który zniszczył całkowicie 8-piętrowy gmach młyna. Jedna osoba została zabita, około 50 odniosło ciężkie rany.

Poseł chiński w Warszawie

CHARBIN, 22.5. — Wyjechał stąd do Moskwy na konferencję specjalny pełnomocnik rządu chińskiego p. Khoo. Ma on być uatrzymany na przyszłego posła Chin w Warszawie.

Odwolanie posła z Holandji

Posel polski przy królewskim rządzie holenderskim w Hadze, prof. dr. Ketrzynski został z Hagi odwołany i przeniesiony w stan rozporządzalności.

Nowi posłowie w Wiedniu i Budapeszcie

Nominacje dr. Stanisława Lepkowskiego na stanowisko posła polskiego przy królewskim rządzie węgierskim w Budapeszcie i dyr. Julianu Łukasiewicza na stanowisko posła polskiego przy rządzie republiki austriackiej w Wiedniu — zostały podejmane.

Rozpacząwy strajk 50.000 robotników Znękanych głodem i terorem G. P. U.

RYGA, 22.5. — Według donie-
sień z Moskwy ogłoszony ostatnio-strajk w fabrykach moskiewskich objął około 50 tysięcy robotników.

Główna rada związków zawodowych wszczęła rokowania z strajkującymi robotnikami, celem zlikwidowania strajku. Jednocześnie G. P. U. przeprowadziło formalną obławę w dziedzinach robotniczych, celem zastrzymania licznych agitatorów strajkowych, którzy podburzają robotników do dalszych wystą-

Proboszcz kościoła narodowego iście do więzienia

GRUDZIADZ, 22.5. — Przed sądem okręgowym w Grudziądzu stawał dziś do raz drugi proboszcz parafii kościoła narodowego p. Hajduk, oskarżony o sprzeniewierzenie z pieniędzy gminnych 1.500 zł. Sad skazał Hajduka na 8 miesięcy więzienia i zapłaceniu kosztów sądowych.

Pożar autobusu pełnego pasażerów

ŁÓDŹ, 22.5. — Zdająacy z Łodzi do Pabianic autobus pasażerski stawał nagle w płomieniach wskutek wybuchu benzyny. Pasażerowie przerzani poczuli wyskakując przez okna, poczem kilku z nich odniosły ciężkie obrażenia. Autobus spłonął.

Nie będzie strajku kin w stolicy bo rada miejska uchwali ulgi podatkowe

Decyzja komisji finansowo-budżetowej Rady miejskiej m. Warszawy, odrzucająca wniosek magistratu o zniżenie podatku kinowiskowego dla kin o 25 proc. w okresie letnim nie przesądza w niczym sprawy. Wniosek magistratu, domagający się powiększenia ulg dla kinematografów

Zabawne przygody hiszpańskiego ministra Bez paszportu wybrał się do Genewy

GENEWA, 22.5. W kółach dziennikarskich i dyplomatycznych w Genewie opowiadają sobie wesoła anegdotkę na temat przygód, jakich zaznał pierwszy republikański minister spraw zagranicznych Lerroux, wyjeżdżając do Genewy na sejm Rady Ligii.

Gdy wraz z sekretarzem min. Lerroux znalazł się na granicy oka-

Ranek zły - wieczór dobry

Ranek zapowiada się nieszczególnie. Może nam przyjść złe nastroje, co może być połączone z nieporozumieniami z osobami starszymi. Około godziny 13.00 może się również przejawić gorsza passa w związku z drobnymi nieporozumieniami. Poźniej jednak wszyscy ulegniemy zmianie na lepsze, a godziny popołudniowe obiecują powodzenie w miłości i sztuce oraz dobre interesy finansowe. Wieczór również zapowiada się bardzo dobrze.

pień przeciwko rządowi sowieckiemu.

Bezpośrednim powodem strajku było

zmniejszenie racji żywieniowych w t. zw. magazynach rozdzielczych oraz wprowadzenie nowego

ułatwiającego podatku na robotników, w postaci złożenia do sowieckich kas oszczędnościowych, t. zw. „socialistycznego” czerwońca przez każdego robota.

Wybuch strajku wywołał w Moskwie olbrzymie wrażenie.

Na Kremlu odbyło się specjalne posiedzenie biura politycznego partii komunistycznej. Postanowiono użyć wszelkich możliwych środków celem zlikwidowania strajku.

Na miejsce Curtiusa — nacjonalista Schacht

BERLIN, 22.5. — Kwestja dymisji ministra Curtiusa jest nadal przedmiotem zainteresowania politycznych i dyplomatycznych kół niemieckich. Prasa demokratyczna rozbija się o spisku ciężkiego przemysłu, które to kola nie mają do Curtiusa zaufania. Kandydatem ciężkiego przemysłu na ministra jest były prezydent Banku Rzeszy, Schacht.

Dyrektorzy toną w pieniądzach a robotnicy cierpią w nędzy

Podczas gdy pensje miesięczne dyrektorów wielkich przedsiębiorstw przemysłu górnośląskiego wynoszą po 20, 35, 80, a nawet 118 tysięcy złotych miesięcznie, — według opracowań świeżo przez Główny Urząd Statystyczny danych, zarobki przeciętne dziennie robotników w górnictwie i hutnictwie polskim przedstawiają się następująco:

W kopalniach węgla kamiennego w r. 1929 — 9.42 zł., w 1930 — 9.98, w styczniu r. b. — 9.99, w lutym r. b. — 9.91.

W hutach żelaza: w r. 1929 —

9.81, w 1930 — 10.33, w styczniu 10.56, w lutym r. b. — 10.64.

W hutach cynku: w 1929 — 8.89, w 1930 — 9.74, w styczniu r. b. — 9.93, w lutym r. b. — 9.68.

W hutach ołowiu: w 1929 — 8.94, w 1930 — 9.47, w styczniu r. b. — 9.52, w lutym r. b. — 9.24 zł. w złocie.

A więc przeciętne zarobki miesięczne górników i hutników w Polsce, wynosząc około 300 zł., sa o kilkadziesiąt a nawet kilkaset razy mniejsze od dyrektorskich gałęzi potętentów węglowych.

Niesłychana afera trucielska w klinice Arszenik w herbacie dla lekarzy

KRAKÓW, 22.5. Od kilku dni krążą pogłoski o tajemniczych zatrucia na klinice ginekologicznej przy ul. Kopernika.

Przed trzema tygodniami podczas śniadania, zasnął dwóch lekarzy i jedna lekarka. Jeden z lekarzy po wypiciu szklanki herbaty padł zemdłyony, drugi zaś począł się wić w bólech.

Cukier z cukierańczyki oddano do zbadania. Analiza wykazała,

że cukier był zmieszany z arszenikiem.

Bardzo rozumna uwaga! Godło państwowe nie może być poniewierane

ŁÓDŹ, 22.5. — Jeden z sejmików powiatowych powziął uchwałę, w której domaga się usunięcia Orła Państwowego z wyrobów monopolów państewnych. Sejmik ma w tej sprawie skierować memorial do właściwych władz. Memorial ten wska-

zuje na fakt, że najwyższe godło państwowe dzięki oznaczaniu niem wyrobów monopolów staje się przedmiotem ponieżenia. Otwarte państewowe umieszczone w setkach tysięcy egzemplarzy na papierach po wypaleniu ich tańczą się w rynsztokach.

Kopalnie podjęły pracę po pogrzebie ofiar zajścia w Jaworznie

Po pogrzebie ofiar tragicznych zajścia w Jaworznie — górnicy w Zagłębiu Krakowskim przystąpili do pracy.

Wezoraj pracowały już wszystkie kopalnie, a związki zawodowe przygotowują się do rokowań z przedstawicielami prze-

mysłowców, które toczyć się będą pod kierownictwem delegatów rządu. W razie, gdyby rokowania wyniku nie daly — zatarg o płace i warunki pracy w górnictwie Zagłębia Krakowskiego znajdzie rozwiązanie w drodze arbitrażu rządowego.

Trup wybitnego komunisty wyrzucila rzeka w Łucku

Przed kilkoma dniami wypłynęły niemal w samym Łucku na brzegu rzeki Styru zwłoki jakiegoś mężczyzny. W topielcu rozpoznało znanego komunistę Stefana Bojkę, który będąc członkiem centralnego komitetu komunistycznej partii Zachodniej Ukrainy we Lwowie, zo-

Plaga chrabąszczy niszczy drzewa owocowe

KATOWICE, 22.5. — Powiaty rolnicze Śląska nawiedziła ostatnio kleska chrabąszczy majowych, które w tym roku z powodu spóźnionej wiosny dopiero teraz pojawiły się w zastraszających ilościach, niszcząc drzewa owocowe. Rolnicy nie widzą ratunku przed ta plagą.

stał jeszcze przed pół rokiem aresztowany. Odprowadzany z dworca kolejowego do więzienia w Łucku, Bojko zbiegł w kierunku rzeki.

Zbiegły więzień zapewne daremnie usiłował przepłynąć głęboką w miejscu rzeke i poniosł śmierć w jej nurtach.

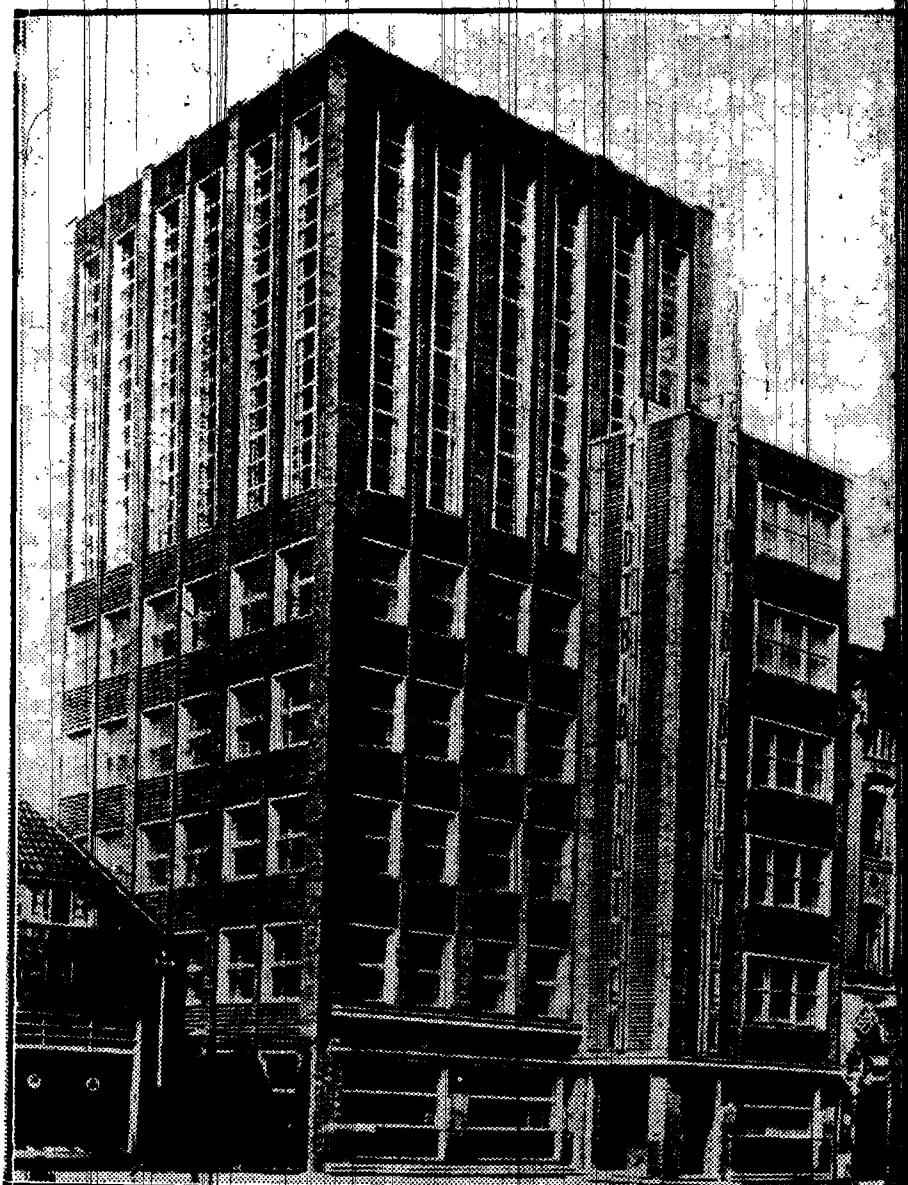
Na temat zaginięcia Bojki prasa sowiecka szeroko rozpisywała się, twierdząc, że więzień ten został zamordowany przez policję łucką.

Pogoda niezła

Naglądając pogodnie, jednakże za skłonnością do burz. Ciepło, temperatura w ciągu dnia powyżej 20 stopni, słabe wiatry południowo-wschodnie.

Giełda

Dolar 8.91.
Bank Polski 123.50.
5 proc. poż. konwersyjna 48.35.
Rebel złoty 4.73.

Olbrzymia biblioteka

Niemieckie miasto Hannover wybudowało dla swej biblioteki miejskiej, liczącej 140.000 tomów nowy gmach z żelaza i cementu na śmiesznym małym placu, obejmującym nieco ponad 200 m. kwadratowych powierzchni.

Ojciec do kandydata na życia:

— Spodziewam się, że pan po trafi ocenić szlachetność i wspaniałość mojej córki, pańskiejj przyszłej żony.

— Mam nadzieję, że będę się mógł przekonać, iż przymioty te dziedziczyła ona po swym ojcu.

Młody snob angielski chodzi się swoimi antenatami:

— Moi przodkowie byli w armii Wilhelma Zdobywcy.

— Może powiesz, że był w arce Noego?

— O nie, oni się nie pospolotowali. Mieli własny vacht.

Ster-olbrzym

Mechanizm sterowy niemieckiego pancernika „Deutschland”

„Cyganie morza” żyą w pływającej wiosce

Wśród mieszkańców wysp filipińskich znajduje się szczeb Bajao, który nie bez słuszności można nazwać „cyganami morza”.

Zyją oni w pływającej po morzu wiosce, stojącej na kotwicy w sąsiedztwie jednej z południowych wysp archipelagu.

Członkowie tego osobliwego szeregu spędzają dosłownie

całe swoje życie na wodzie.

Rodzą się w kajakach, sporządzonych z pni drzewnych, a po śmierci zatapiają ich się w morzu w takiej samej łodzi, zamienionej na trumne.

W jednym kajaku żyje rodzina Bajao, złożona z 8-mu głów.

Kajak służy do zdobywania żywności, jej przyrządzania i przechowywania.

Człowiek Bajao, wyszedłszy na stały ląd,

doznaże zawrota głowy,

tak jak niektórzy „zakamieniali” żądowcy podczas burzy na okręcie.

Bajao wie zresztą nie są bynajmniej dobrymi żeglarzami i przy

niespokojnym morzu ulegają w starym stopniu chorobie morskiej.

Nie posiadają też przedsiębiorczości potrzebnej do przedsiębrania dalszych wypławów.

Przedstawiają oni dziwną mieszaninę typów i zwyczajów.

Odpilowują sobie i czernią zęby, jak Morosowie, ubierają się jak Małajowie, a rysy twarzy mają kaukaskie.

Trudnią się bardzo prymitywnym korsarstwem i kradną, co im pod rękę popadnie.

Dotychczas pochodzenie ich nie jest jeszcze ustalone.

Najsiłniejsza na świecie lampa Röntgena

W powszechnym laboratorium elektrycznym w Schenectady w Ameryce Północnej demonstrowano przed kilku dniami lampę röntgenowską

o niespotykanej dotychczas sile.

Chyłość, z jaką porusza się elektryny w tej lамpe wynosi 184,000 mil na sek., czyli 99 proc. chyłości światła, siła prądu zaś wynosi

900,000 wolt.

Mimo, iż tylko 2/10 prądu zostały zużyte na wytwarzanie się promieni X, reszta bowiem marnuje się na wytwarzanie światła,

mimo to promień przeznakowany przez 3 mm. pokład miedzi, oraz 4 cala żelaza, poczem daly jeszcze wyraźne zdjęcie röntgenowskie.

Konstruktorem lampy, która znadzie zastosowanie

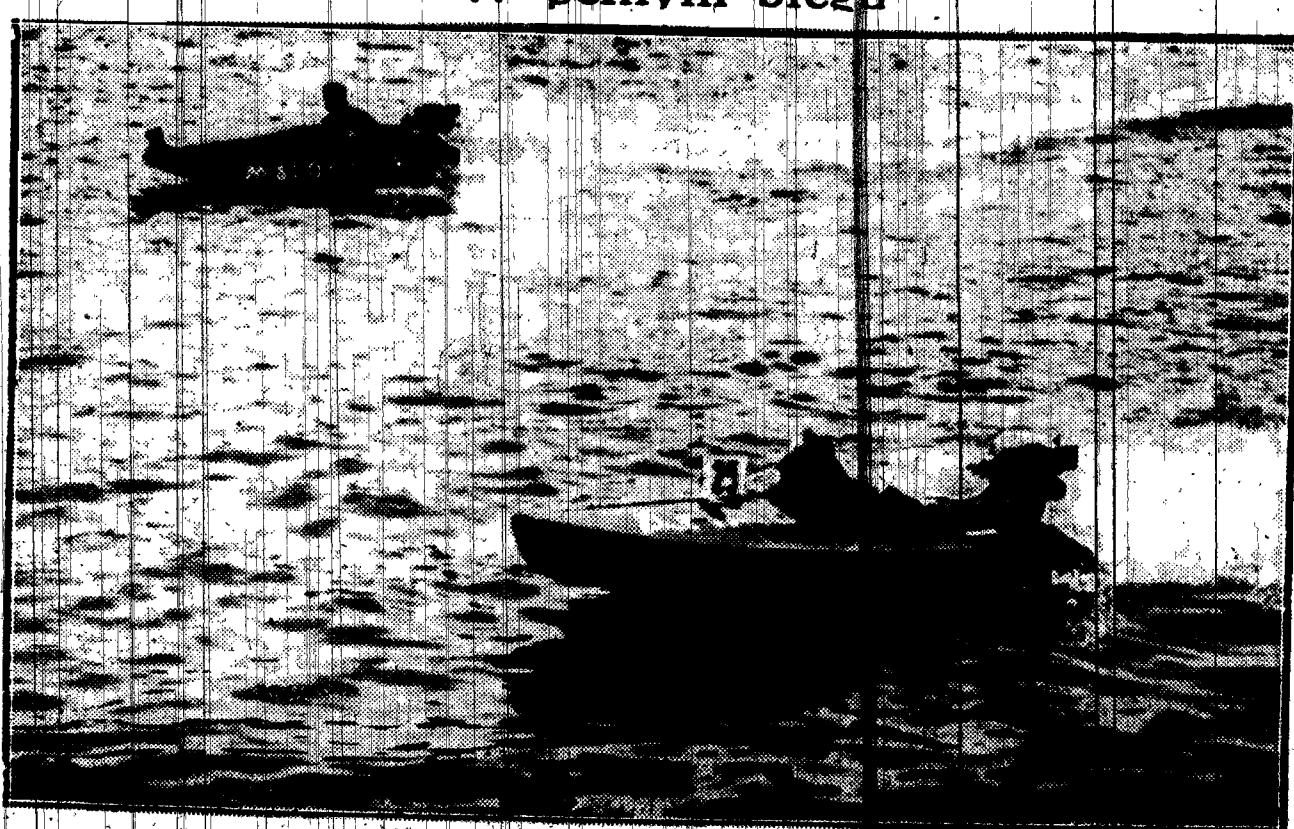
przy leczeniu raka, w jednym ze szpitali nowojorskich, jest dr. W. Coolidge, dyrektor powszechnego laboratorium elektrycznego. Działanie lampy tej równa się działaniu kilku miligramów radu.

Czy będziesz mnie jeszcze kochał, gdy już będę zupełnie stara?

Na co te smutne myśli kochanie? Do tej pory dawno będziemy rozwiedzeni.

A: — Skąd wiesz, że Karol ożenił się tylko dla pieniędzy?

B: — Widziałem jego żonę.

Sezon wyścigów motorówek w całości pełni.

Smakate gwiazdy kabaretowe

Siostry Banja, tancereczki, występujące w jednym z kabaretów paryskich.

**Smierć sobie o nim przypomina
Choroba najstarszego na świecie człowieka**

Turek Zaro Aga, który twierdzi, że ma 157 lat i jest najstarszym człowiekiem na świecie, zachorował onegdaj podczas swojej bytności

w jednym z sądów londyńskich. Zaro Aga przysłuchiwał się rozprawie, gdy nagle wstał, widocznego z zamiarem opuszczenia dusznej i przepelnionej sali.

W tej chwili jednak zachwiał się i oparł o towarzyszących mu znajomych, potem osunął się na ziemię, gdzie nieruchomo leżał przez kilka minut.

W końcu odzyskał przytomność, wstał przy pomocy swych przyjaciół, o własnych siłach wyszedł na ulice i wszedł do samochodu, aby udać się do hotelu.

Zaro Aga, jak wiadomo odbył podróż propagandową po Stanach Zjednoczonych, finansowaną przez zwolenników prohibicji.

Obecnie znajduje się on w dro-

Lekarz do pacjenta:

— Słyszę, że dziś już pan leże oddycha. Widocznie pomogły panu zapisane przezemnie proszki.

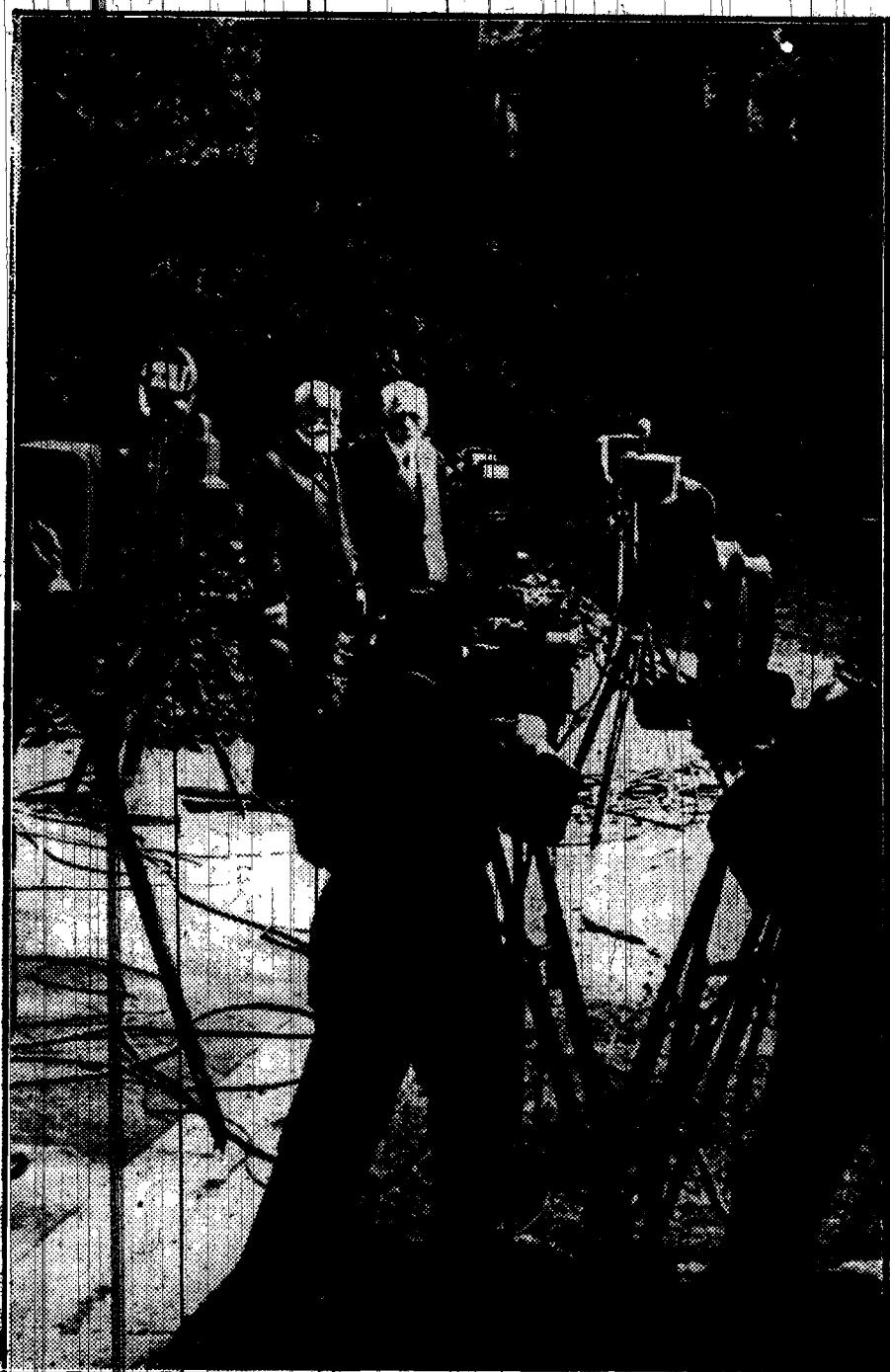
— O nie, panie doktorze. Tylko udało mi się sprolongować weksle na trzy miesiące.

Do drzwi pana Teofila Przeźiórki puka nieśmiało egzekutor. Nieśmiało, bo przed drzwiami stoi duży pies pana Teofila i szczenią wściekłe.

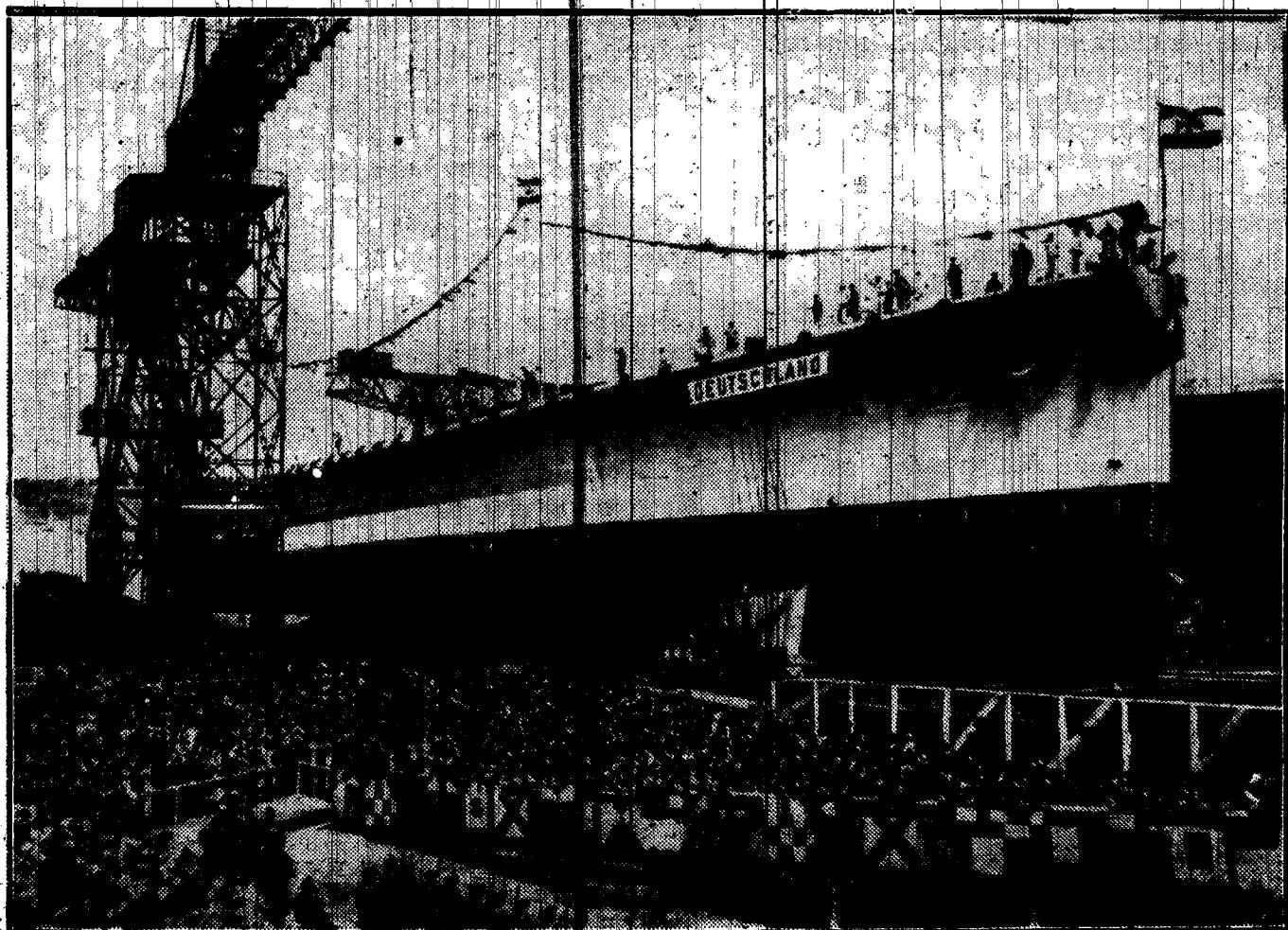
— Niech pan wejdzie. — zaprasza pan Teofil.

— A pies nie ugryzie?

— Nie wiem, właśnie chciałbym się przekonać. Wczoraj dopiero go kupilem. Powiedziano mi, że jest ostry.

Debiut filmowy prezydenta

Nowoobrany prezydent Francji — Paweł Doumer oraz wiceprezydent Senatu Ratier, nagrywają do filmu mówionego przed gremium Senatu.

Święto pychy germanńskiej

Moment spuszczenia na wodę nowozbudowanego pancernika niemieckiego „Deutschland”.

Zona dwu mężów

Powieść z życia wyższych sier powarzyńskich stolicy

PAN PROKURATOR ŻĄDA KARY

Trzej poważni mężczyźni w togach wkrótce majestatycznie do sali i zasieli przy okrągłym prostokątnym stole, przy którym zatonął już w stosach papierów i aktów młody sekretarz sądu.

Przewodniczący obwieszczał otwarcie posiedzenia.

Sędzia referent rozpoczął odczytywanie aktu oskarżenia.

Kilkanaście arkuszy maszynowego pisma nie zawierało nic takiego, czegobymy już nie wiedzieli z życia małżonków Jaworskich, dla publiczności jednak, wypełniającej szczelnie salę rozpraw sądowych, niektóre momenty aktu oskarżenia stanowiły prawdziwą sensację.

Sędzia przewodniczący zmuszony był po rokrotnie uciszać szmer głosów, zrywający się na sali, a dzwonek jego z trudem przywracał ciszę.

Wreszcie po półgodzinnym czytaniu sędzia — referent urwał i usiadł dostojnie w swoim fotelu, przewodniczący zaś wezwał świadków do opuszczenia sali.

Wśród grupki osób, wychodzących do przyległego pokoju każdy z nich spostrzegał bez trudu kilka znajomych twarzy.

Był tu zarówne podkomisarz Kubiak, jak lokaj Jaworskich, Stanisław Klimaszewski, na czele małego oddziałku służby z pałacyku w Alejach Ujazdowskich, była pani Garbarska z ulicy Wspólnej, był ex-właściciel domu gry na Siennie, a obecnie „bezrobotny” pan „Kukla”, był kierownik zakładu leczniczego, głośny chirurg profesor Złotnicki i wiele innych osób.

Obrona nie zaniechała niczego. Adwokaci Jaworskich powołali na rozprawę w charakterze świadków wszystkie bez wyjątku osoby, które mogły choć jedno słówko dorzucić na wagę, gdzie na jednej sali ważono zbrodnie pierwszego męża Jaworskiej — barona Karola Hammera, na drugiej zaś jej i Jaworskiego cierpienia i niewinność.

Przewód sądowy, wbrew jakomym oczekiwaniom dziennikarzy i żądnej sensacji publiczności nie trwał długo.

Przed stołem sędziów stawali kolejno świadkowie i odpowiadali na pytania sądu, obrony i oskarzyciela.

Pytań oskarzyciela było zresztą niewiele. Prokurator Rybnicki, mężczyzna w sile wieku, o siwiejących skroniach i intelektualnych, szarych oczach, zachowywał się w ten sposób, że od razu wzbudził do siebie sympatie publiczności, która z góry zajęła stronę oskarzonych, instynktem masy wyczuwała i rozumiejąc tragedię Jaworskich.

Pan prokurator nie dbał o opinię sali co do swego postępowania — pan prokurator liczył się jednak z głosem swego sumienia.

A sumienie pana prokuratora Rybnickiego dyktowało mu, że jego rola na dzisiejszej rozprawie powinna ograniczyć się do minimum.

Najdłużej trwał przesłuchiwanie świadka Kubiaka.

Podkomisarz złożył ukon sedziom, potem skoniął się z szacunkiem Jaworskim i wyprostował się, oczekując pytań.

Odpowiadał na nie bez namysłu, swobodnie i bardzo obszernie.

Z właściwą sobie szybkością chwytał i lot każde pytanie i gdy tylko wyczuwał, że może je potraktować jako odskocznę do

dłuższego wywodu na korzyść oskarżonych, nie zamiechał najmniejszej możliwości, by swemi zeznaniem rzucić światło na każdy szczegół sprawy.

Badanie świadków dobiegalo końca. Na sali panował już nastój ogólnie ugruntoowanejyczliwości dla oskarzonych.

Publiczność współczuła z bohaterką procesu — ta blada, watła postać kobieca, siedząca za drewnianą sztachetą na lawie oskarzonych z woli złego losu, który się przeciw niej obracał — i publiczność wierzyła, że wyrok sędziów będzie łagodny.

Sprawozdawcy pism południowych dyktowali przez telefon swym redakcjom sąsiadujące sprawozdania z procesu, zapowiadając z góry, że tym razem sprawiedliwość okaże się umiarkowana w żadaniu kary.

Gdy dłuża kolejka świadków przewinieała się przed sądem, przewodniczący obwieścił donośnie:

— Pan prokurator ma głos.

Oskarżyciel publiczny jakby ociągał się z wypełnieniem swego obowiązku. Nie spieszając się, zgarniał swe notatki, rozrzucione na pulpicie, ułożył je przed sobą w porządku, wstał, poprawił binokle na kształtnym nosie i obrzuciwszy spojrzeniem najpierw sędziów, a potem przenosząc wzrok na salę, rozpoczął swą mowę czystym, do-nošnym głosem.

— Wysoki sędzie! Obowiązkiem człowieka jest pracować — prawem zaś jego jest szukać rozrywki. Nie zniam człowieka, któryby z tego prawa nie korzystał. Szukając rozrywki, trafiamy tam przedewszystkiem, gdzie ta rozrywka obieka się w kształty najbardziej szlachetne i proste — do teatrów i kin...

Pan prokurator zrobił pauzę i powiodł wzrok do sali.

Publiczność milczała. Cicho było, jakby makiem zasnął.

— Bywając w teatrach i kinach widujemy niezmiennie przeróżne tragedie i dramaty z życia ludzi, takich samych, jakimi wy wszyscy jesteśmy. I oto dzisiaj przed oczami naszymi przedstawił się również obraz z życia ludzi — ludzi nie papierowych, nie sztucznych, lecz takich, jakimi ich stworzyło życie. A teraz pytam: czy dużo jest sztuk teatralnych, albo filmów sensacyjnych, w których bylo tyle prawdy okrutnej i dramatu prawdziwego, co w tym filmie najbardziej sensacyjnym, który tu przed nami odtworzył akt oskarżenia i zeznania świadków?...

Pan prokurator odurzaknął i poprawił自己 binokle, mówił dalej.

— Film ten razwałnym „Zona dwu mężów”... W tych trzech słowach mieści się całe moje oskarżenie.

— Wysoki sędzie! Oskarżycielem publicznym jestem nie od dzisiaj, lecz od lat już kiskunastu. Daleki jestem od tego, bym miał wyrywać z ust panów obrońców słowa, które za chwilę tu powiedział, choć w tym wypadku chętniebym się może zaimenić z nimi rolam, chcę jednak stwierdzić, że przychodzi mi z wielkim trudem żądać kary w myśl brzmienia takich czy innych artykułów kodeksu karnego.

Lekki szmer przebiegł po sali.

Oskarzyciel przetarł chusteczką binokle i ciągnął dalej.

— Zeznania świadków rozwiały wątpliwości, które mialem początkowo co do roli oskarzonego Zygmunta Jaworskiego w tej sprawie.

Swiadkowie ustalili, że pan Jaworski żeniejąc się z panią Hammerową, nie wiedział nic o tem, że jest ona zameczna. Nie mam powodów nie wierzyć panu Jaworskiemu, który w tym sensie złożył w śledztwie zeznanie, a to jego zeznanie potwierdzili dziś świadkowie — zrzekam się więc w stosunku do Zygmunta Jaworskiego oskarżenia z powodu popełnienia przez niego przestępstwa wzięcia ślubu z kobietą zameczną...

— Proszę pana o opuszczenie saly oskarzonych i zajęcie miejsca wśród świadków — zwrócił się przewodniczący do Jaworskiego.

Blady ze wzruszenia Jaworski uścisnął mocno rękę żonie i przeszedł na wskazane mu miejsce.

— Pozostaje zatem tylko Zofia Hammerowa, jako oskarżona o bigamie i zabójstwo.

Wysoki sędzie! — głos prokuratora zbrzmiał w ciszy panującej na sali jak stalowy młotek, bijący w metal. — Oskarżam Zofię Hammerową o to, że będąc żoną człowieka żyjącego wyszła powtórnie zamąż za innego mężczyznę. Jako okoliczności ta godzące poczytuje oskarżonej to, że mąż porzucił ją, nie dawał na jej i dziecka utrzymanie, terroryzował ją i szantażował w imię miłości do niego i do dziecka, co wszystko w sumie mogło stworzyć stan chwilowego zakłócenia całego systemu nerwowego i naruszenia zdolności prawidłowego myślenia; a ochało do jakiekolwiek drogi ratunku za wszelką cenę. Rzecza panów obrońców będzie szerzej te powody wyjaśnić, nie pomijając zamachu samobójczego oskarżonej, co potwierdza moje twierdzenie o stanie, w jakim się wówczas znajdowała.

Za tę zbrodnię bigamii wnoszę o wymierzenie oskarżonej najniższego wymiaru kary, jaki kodeks karny przewiduje, to znaczy roku więzienia.

Prokurator przerwał i otarł chustką pot z czoła. Widać było, że mówienie sprawiło mu dzisiaj dużą trudność. Tem też tłumaczyli sobie liczni na sali prawnicy słabsza, niż zwykle konstrukcję przemówienia świetnego skadnat mówcy, jakim był prokurator Rybnicki.

— Przechodzę do drugiej części oskarżenia. Będę i tu tak samo lakoniczny jak poprzednio.

Oskarżona zabiła swego męża! Uczyniła to po to, by się uwolnić wreszcie od człowieka, który jej życie zamienił w piekło.

Panowie obrońcy! Jakże zazdrościcie waszej roli dzisiejszej. Ja niestety nie powiem nic więcej ponad to, że oskarżona zastrzeliła swego męża w stanie najwyższego afektu, wywołanego rozpaczliwa chęcią bronienia swego szczęścia rodzinnego przed napastnikiem, który był jej mężem, a stał się przekleństwem jej życia.

Uwzględniając więc i w tym wypadku okoliczności najbardziej obyczajowe, wnioszę również o najniższy wymiar kary jaki kodeks karny przewiduje — to znaczy o wymierzenie oskarżonej roku więzienia.

Konkludując proszę Wysoki sąd o skazanie oskarżonej Zofii Hammerowej na rok więzienia za bigamie i rok więzienia za zabójstwo Karola Hammera.

Prokurator usiadł, ocierając sobie spodeczko.

— Głos ma pan obrońca Starosielski — oznajmił przewodniczący.

(Dalszy ciąg w numerze jutrzejszym)

Nieśmy pomoc powodzianom

Pamiętajmy, że na terenie Województwa Białostockiego ofiara tegorocznej powodzi padło 13 wsi, że zasiewy zostały zniszczone na obszarze 892 ha., że grozi nędza 269 rodzinom, które poniosły straty na sumę około 200.000 zł.

A nadewszystko pamiętając winniśmy, że klesia powodzi na Wileńszczyźnie była od dawna niespotykana katastrofa żywiołowa, która przyniosła milionowe straty.

Wojewódzki Komitet Społeczny pomocy ofiarom powodzi swą pracę już uruchomił w całej pełni.

Ostatnio prezes Komitetu Wykonawczego p. Wicewojewoda Cz. Zawistowski wychodząc z założenia, że nauczycielstwo szkół powszechnych w bardzo dużej mierze może się przyczynić do wzmożenia pracy Komitetu, wystosował pismo do pp. Inspektorów Szkolnych z prośbą o zainteresowanie akcją Komitetu sfer nauczycielskich.

Zwiedzajmy wystawę przemysłu ludowego

W dniu jutrzyszym wycieczka uczniów Gimnazjum Państw. im. Marszałka Piłsudskiego udaje się do Knyszyna gdzie zwiedzi Pokaz Przemysłu Ludowego.

Odjazd rowerami o 6-ej rano z Gimnazjum. Wycieczkę prowadzi prof. M. Goławski.

Egzamina wstępne

Po dłuższej przerwie w egzaminach maturalnych w miejscowościach gimnazjach państwowych urządzoną celem dania maturozistom możliwości przejrzenia jakości swych wiadomości naukowych, dalsza seria egzaminów odbędzie się w dniach 26, 27 i 28 bm.

Ze sportu.

Doroczone święto wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego w rezydencji Pana Prezydenta w Spale trwać będzie w tym roku trzy dni od 12 do 14 czerwca.

W programie znajdują się liczne zawody sportowe, defilada i t. p.

W święcie weźmie udział kilkanaście tysięcy młodzieży z organizacji W. F. i P. W. Dowiadujemy się, że m. in. zawodnikami Okr. Urz. W. F. ma zamiar wysłać na to Święto W. F. najlepszą strzelczynię z Białegostku p. Helene Kazurówne.

Dalszy znaczny spadek bezrobocia

W ubiegłym tygodniu zauważał się dalszy spadek bezrobocia. Na terenie, objętym działalnością Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Białymostku w poszczególnych grupach zawodowych stan bezrobocia przedstawiał się następująco:

bezrobotnych szkłanych było 41, metalowców 240, włókniarzy 2362, budowlanych 368, robotników niewykwalifikowanych 841, innych przemysłów 827, rolników 8, pracowników umysłowych 573, razem 5260 bezrobotnych, co w porównaniu z liczbą 5717 bezrobotnych z okresu poprzedniego daje spadek bezrobotnych o 457 osób.

Do zmniejszenia się liczby bezrobotnych przyczyniło się uruchomienie w wielu punktach robót publicznych, oraz uruchomienie fabryk pp. Zylberblata, Szpiro i innych.

Ze Związku Legionistów

W dniu 21 b. m. o godzinie 8.30 wieczorem odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Legionistów oddziału białostockiego pod przewodnictwem starosty grodzkiego p. J. Mieszkowskiego.

Na zebraniu tem omówiono sprawę zorganizowania okręgowego Związku Legionistów z siedzibą w Białymostku, oraz postanowiono zwołać okręgowy zjazd organizacyjny na dzień 28 czerwca b. r.

Pierwszy kurs instruktorów powiatowych L. O. P. P.

Woj. Komitet L.O.P.P. w Białymostku w trosce o obronę cywilnej organizuje w czerwcu I kurs instruktorów pow. lotnictwa kraju i bezpieczeństwo ludności i obrony przeciwgazowej.

B. pilne i ważne sprawy tematem obrad ojców miasta

W środę, 27 bm. odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej, na którym m. in. rozpatrzoną zostanie sprawa 15% dodatku dla pracowników, sprawa opłat za legalizację ksiąg meldunkowych, wybór zastępcy członka

Komisji Poborowej, sprawa komunikacji autobusowej, sprawa podwyższenia dodatku do podatku od nieruchomości, sprawa „Zdobyczy Robotniczej” i szereg innych bardzo pilnych spraw.

Wybory do gmin wyznaniowych żydowskich

W dniu 20 b. m. na terenie 8 powiatów województwa białostockiego odbyły się wybory do gmin wyznaniowych żydowskich. Wyniki ostateczne są następujące: Suwałki: Bezpartyjni Własc. Nieruch. — 4 mandaty, Rzemieśln. Bezpartyjni Prorządowi — 7 mand. Żydow. Blok Narod. Gospod. — 9, Sioniści grupy Grynbauma — 5 m. Łomża: Blok Narodowy — 4 m., Aguda — 4 m., Rzemieśln. Prorząd. — 1 m., Poalej Sjon Prawica — 4 m., Sioniści — 1 m., Bezpartyjni prorządowi — 1 mandat,

Ostrów-Mazowiecka: Bezpartyjni — 3 m., Aguda — 5 m., Ortodoksi Bezp. — 1 m., Poalej Sjon Praw. — 2 m., Sioniści — 1 m., Ostrołęka: ortodoksi — m., Poalej Sjon — 2 m.

Wybory do t. z. mniejszych gmin wyznaniowych żydowskich dały zwycięstwo ortodoksom, którzy uzyskali do 60 proc. mandatów. „Bund” zbojkotował wybory, jedynie w Zarębach-Kościelnych zdobył 2 mandaty. Wybory rabinów odbędą się 25 b. m.

Trucizna kryje się w zamorskich jabłkach

W ostatnich dniach w niektórych sklepach i owocarniach ukazały się w sprzedaży jabłka kalifornijskie. Jak wykazały badania laboratoryjne, jabłka te zatrute są arszenikiem, którego ilość stwierdzono w jednym kg. do 4 miligramów. Jest to dawka dostateczna do za-

trucia żołądka. Arszeniku używali producenci amerykańscy dla utrzymania jabłek w czasie transportu w czerwonym wyglądzie. W związku z tem P. Rada Zdroj. powzięła uchwałę, zabraniającą sprowadzania do Polski jabłek z Ameryki.

Złoż choć drobną ofiarę na powodzian

CENY OGŁOSZEŃ: 1 mm. wiersz i szp. w tekście 50 gr., za tekstem 20 gr. — Drobne 15 gr. za wyraz. — Układ ogłoszeń 8 szpaltovy.

**POLSKIE
ZAKŁADY**

GRAFICZNE

„Dziennik Białostocki”
ul. Legionowa Nr. 1. Telef. 11.

Przyjmuje
wszelkie obstatunki
w zakresie drukarstwa
wchodzące.